

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 163g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
Hotărârea Guvernului nr. 1245 din 11 noiembrie 2016 pentru aprobarea
Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul
și de plată a indemnizației paternale

(condițiile privind plata indemnizației paternale)

CHIȘINĂU

21 noiembrie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlui Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 12 septembrie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 21 noiembrie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a pct. 6 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 1245 din 15 noiembrie 2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale, ridicată de către dl Alexei Leșcenco, parte în dosarul nr. 3-1546/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 12 septembrie 2019 de către dna judecător Galina Ciobanu de la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, se află cererea de chemare în judecată depusă de către dl Alexei Leșcenco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

4. Pe 9 ianuarie 2017, dl Alexei Leșcenco a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale o cerere referitoare la acordarea indemnizației paternale.

5. Pe 2 februarie 2017, dlui Alexei Leșcenco i-a fost comunicată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, care prevedea refuzul de a stabili indemnizația paternală, deoarece a fost solicitată după expirarea termenului de 30 de zile, calculat de la data acordării concediului paternal.

6. Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost contestată în instanța de judecată de către dl Alexei Leșcenco pe 25 aprilie 2017.

7. Pe 10 iulie 2019, dl Alexei Leșcenco a depus în cadrul ședinței de judecată o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a pct. 6 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 1245 din 15 noiembrie 2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul

și de plată a indemnizației paternale, care prevede că tatăl copilului nou-născut poate solicita stabilirea indemnizației paternale în termen de 30 de zile din data acordării concediului paternal.

8. Prin încheierea din 4 septembrie 2019, instanța de judecată a admis ridicarea excepției și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea soluționării ei.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 47

Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

Articolul 102

Actele Guvernului

„(1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.

(2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

[...]”

10. Prevederile relevante ale Codului muncii, adoptat prin Legea nr. 154 din 28 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 124¹

Concediul paternal

„(1) Concediul paternal se acordă în condițiile prevăzute de prezentul articol pentru a asigura participarea efectivă a tatălui la îngrijirea copilului nou-născut.

(2) Tatăl copilului nou-născut beneficiază de dreptul la un concediu paternal de 14 zile calendaristice.

(3) Concediul paternal se acordă în baza unei cereri în formă scrisă, în primele 56 de zile de la nașterea copilului. La cerere se anexează o copie a certificatului de naștere al copilului.

(4) Pe perioada concediului paternal, salariatul beneficiază de o indemnizație paternală care nu poate fi mai mică decât venitul mediu lunar asigurat pentru perioada respectivă și care este achitată din bugetul asigurărilor sociale de stat.

(5) Angajatorul este obligat să încurajeze salariații în vederea beneficiii de concediu paternal.”

11. Prevederile relevante ale Legii nr. 489 din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale sunt următoarele:

Articolul 42
Modalitatea de acordare, de stabilire și de plată
a altor drepturi de asigurări sociale

„Modalitatea de acordare, de stabilire și de plată a altor drepturi de asigurări sociale se reglementează prin lege.”

12. Prevederile relevante ale Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale sunt următoarele:

Articolul 5
Tipurile de prestații de asigurări sociale

„(1) Asigurații din sistemul public de asigurări sociale au dreptul la următoarele prestații:

[...]

d) indemnizație de maternitate;

[...]”.

(3) Modul de acordare a prestațiilor de asigurări sociale se stabilește de Guvern.”

Articolul 25
Termenele de plată a indemnizațiilor de asigurări sociale

„Termenele de plată a prestațiilor de asigurări sociale se stabilesc de Guvern.”

Articolul 27
Termenul de prescripție pentru plata indemnizației
de asigurări sociale

„(1) Indemnizația de asigurări sociale poate fi solicitată, în bază de acte justificative, în termen de 12 luni calculat de la data îndeplinirii condițiilor de stabilire a acestei indemnizații, iar ajutorul de deces – din ziua următoare zilei de deces. Indemnizația pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani solicitată după 12 luni de la data nașterii copilului se stabilește retroactiv, dar nu mai mult decât pentru 12 luni premergătoare datei solicitării, dacă solicitarea a avut loc până la împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani.

[...]”.

13. Prevederile relevante ale Hotărârii Guvernului nr. 1245 din 15 noiembrie 2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale sunt următoarele:

„[...]”

6. Condițiile de stabilire a indemnizației paternale:

a) tatăl copilului nou-născut a solicitat concediu paternal în primele 56 de zile de la data nașterii copilului și se află în concediu paternal la unitatea de la locul de muncă de bază;

b) tatăl copilului nou-născut a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 30 de zile din data acordării concediului paternal;

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

14. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prin stabilirea termenului limită de depunere a cererii privind calcularea indemnizației paternale se încalcă dreptul la asistență și protecție socială.

15. De asemenea, autorul consideră că dispozițiile contestate, care prevăd modul de stabilire, de calcul și de plată a indemnizației paternale, sunt contrare articolului 102 din Constituție, deoarece nu au fost aprobate în vederea executării unor prevederi legale.

16. Potrivit autorului excepției, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 16, 47 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

18. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a Hotărârii Guvernului nr. 1245 din 15 noiembrie 2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale, ține de competența Curții Constituționale.

19. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Alexei Leașenco, parte în dosarul nr. 3-1546/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

20. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă prevederile pct. 6 lit. b) din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1245 din 15 noiembrie 2016. Dispozițiile contestate prevăd una din condițiile de stabilire a indemnizației paternale, și anume că tatăl copilului nou-născut poate solicita stabilirea indemnizației paternale în termen de 30 de zile din data acordării concediului paternal.

21. Cu referire la motivarea excepției de neconstituționalitate și având în vedere circumstanțele factuale și juridice ale cauzei, Curtea observă că, de fapt, autorul nu este de acord cu termenul de 30 de zile stabilit prin dispozițiile contestate pentru depunerea solicitării de a acorda indemnizația paternală, deoarece a omis acest termen.

22. Totodată, examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul excepției nu a motivat pretinsa neconformitate dintre prevederile contestate și normele invocate din Constituție.

23. În acest context, Curtea menționează că în jurisprudența sa constantă a reținut că excepția de neconstituționalitate trebuie să cuprindă trei elemente obligatorii: textul contestat din punctul de vedere al constituționalității, norma de referință despre care se pretinde că este încălcată și *motivarea de către autorul excepției a pretinsei neconformități existente între cele două texte* (a se vedea DCC nr. 102 din 3 octombrie 2019, § 16; DCC nr. 98 din 19 decembrie 2016, § 22).

24. Astfel, deși autorul excepției de neconstituționalitate a menționat că prevederile contestate sunt contrare articolului 16 din Constituție, acesta nu a prezentat argumentele pe care se sprijină opinia sa. Din analiza motivării excepției, Curtea constată că autorul acesteia nu precizează sub ce aspect textul criticat provoacă discriminări. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile excepțiile de neconstituționalitate, precizând că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretinsei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 102 din 3 octombrie 2019, § 17; DCC nr. 145 din 29 noiembrie 2018 § 15).

25. Curtea relevă că, potrivit articolului 42 din Legea nr. 489 din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, modalitatea de acordare, de stabilire și de plată a drepturilor de asigurări sociale se reglementează prin lege. În acest sens, pe lângă concediul de maternitate, legislatorul a prevăzut la articolul 124¹ din Codul muncii un concediu paternal de 14 zile calendaristice pentru tatăl copilului nou-născut (alineatele (2) și (3)) și o indemnizație paternală achitată de la bugetul asigurărilor sociale (alin. (4)).

26. Modul de calculare și de acordare a indemnizațiilor, inclusiv a celei paternale, precum și termenele de acordare a acestora sunt reglementate prin Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și prin actele Guvernului emise în baza articolelor 5 alin. (3) și 25 din aceeași Lege.

27. Pornind de la dispozițiile articolelor 72 alin. (3) lit. j) și 102 alin. (2) din Constituție, legislatorul este îndreptățit să stabilească anumite prevederi primare referitoare la acordarea indemnizației de paternitate și, respectiv, să delege Guvernului competențe, pentru a detalia prevederile legale referitoare la stabilirea condițiilor de acordare și a termenelor de plată a indemnizației de paternitate.

28. Prin urmare, având în vedere faptul că există prevederi legale exprese prin care Guvernului i se deleagă competența de reglementare a modului de acordare a prestațiilor sociale și de stabilire a termenelor de plată a acestora, și anume articolele 5 alin. (3) și 25 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, Curtea relevă că nu poate reține critica autorului excepției potrivit căreia prevederile contestate au fost aprobate contrar dispozițiilor articolului 102 din Constituție.

29. De asemenea, Curtea reține că termenul prevăzut de dispozițiile contestate pentru stabilirea indemnizației paternale este instituit în considerarea unor drepturi și interese procedurale, reglementarea lor disciplinând activitățile incluse în sfera asigurărilor sociale. Mai mult, Curtea observă că termenul de 30 de zile prevăzut pentru solicitarea indemnizației paternale a fost modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 283 din 29 mai 2019, acesta aducându-se în concordanță cu articolul 27 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, potrivit căruia indemnizația de asigurări sociale poate fi solicitată, pe bază de acte justificative, în termen de 12 luni.

30. În aceste condiții, Curtea relevă că problema abordată în sesizare nu ține de constituționalitate, ci de aplicarea normelor juridice, inclusiv prin apelul la regula de interpretare logică *lex superior*, competență atribuită instanțelor de drept comun.

31. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a pct. 6 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 1245 din 15 noiembrie 2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale, ridicată de către dl Alexei Leașenco, parte în dosarul nr. 3-1546/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Vladimir ȚURCAN

*Chișinău, 21 noiembrie 2019
DCC nr. 120
Dosarul 163g/2019*